

# **A PORTFÓLIÓ MINT EGY PROAKTÍV TANULÁSI MODELL ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERE**

**Köpeczi-Bócz Tamás, *tamas.kopeczi.bocz@uni-corvinus.hu***  
*Budapesti Corvinus Egyetem*

## **1. A fejlesztő értékelés szükségessége**

A Budapesti Corvinus Egyetemen 2016-tól képzési portfóliót vezettünk be a Közgazdásztanár G modulos hallgatók értékelési formájaként.

A portfólió tartalmi elemeit a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013 (I.30.) EMMI rendelet mellékletében meghatározott kompetenciaterületek alapján állítottuk össze.

A tanári kompetenciák átfogó modelljét vizsgálva felmerült a kérdés, hogy a szakképzési szaktanár hallgatók tanulási teljesítményét milyen módszerekkel és formában értékelhetjük. A probléma felvetés a kompetencia fejlesztő pedagógiai módszerek előre törésével egyre aktuálisabb, hiszen minden képző kísérletezik valamilyen fejlesztő értékelés alkalmazásával. Olyan értékelési módszerekkel, amelyek tanulási-tanítási folyamathoz kötött rendszerelemként alkalmazhatók (Lénárd-Rapos, 2006). A portfólió, mint fejlesztő értékelés a tanulási folyamatba épített, melynek során a pedagógus facilitálja az önértékelést, biztosítva ezzel a fejlődési folyamatot. Az értékelés keretében a hallgató nem pusztán a saját tudását, hanem a tanulási folyamatát is dokumentálja, így az számára is tudatosabbá válik.

Megoldandó tanulásszervezési feladat annak a problémának az áthidalása, hogy miként biztosítható egy egységes értékelési keret olyan körülmények között, amikor az egyes tantárgyak különféle tanulási feladatokat és eltérő értékelési módszereket használnak?

A Budapesti Corvinus Egyetemen olyan modellkísérleteket végzünk, amelyek a hallgatói kompetencia igazolását és fejlődésleírását a teljes követelményskálán dokumentálja. A módszer lényege, hogy a hallgatók úgynevezett tanulási portfólió segítségével koherensen összegyűjtik kompetencia fejlődésük különböző elemeit és azt egy egységes anyagba szerkesztik, majd a tanult módszerekkel saját maguk kiértékelik.

A tanulási portfólió bevezetése feltételezi, hogy a hallgatókra, mint szakmai partnerekre tekintünk. Magas szakmai elköteleződés, tanulási motiváció mérhető az ilyen kurzusokon résztvevők körében, így a szakképzési

tanárképzés, továbbképzés területén is. Egyaránt jelentős idő, pénz és humántőke ráfordítást láthatunk a képzők és a képzésben résztvevők oldalán, ez a magas elköteleződési szint különösen alkalmas környezetet biztosít a felsőoktatási módszertani innovációknak. A pedagógiai innováció magában foglalja az egyes hallgatók tanulási folyamatának, előre haladásának dokumentálását. Ugyanakkor a tanulási feladatok megoldása minden esetben kötelező értékeléssel zárul, amely előre lefektetett szempontok alapján értékelést és minősítést jelent.

Jelen tanulmányban az alkalmazott pedagógiai módszert proaktív tanulási modellnek nevezzük. Az elnevezéssel azt kívánjuk hangsúlyozni, hogy a hallgató-oktató viszony a tanórai találkozás előtt az arra történő felkészülési folyamatra koncentrál. A tanulás tehát nem a tanóra, otthoni tanulás, vizsga szekvencia mentén szerveződik. A proaktív tanulás során a hallgató IKT rendszerek segítségével előzetesen felkészül a tanórára, megismerkedik hallgatótársaival, adatokat gyűjt és dolgoz fel. Kérdéseket tesz fel, és kérdésekre válaszol, a témához egyénileg viszonyul. A tanórán egy magasabb szintű információfeldolgozásban vesz részt és személyes benyomásai alapján reflektál a teljes folyamatra.

A tanulási folyamat során szerzett benyomásait, saját alkotásait és reflexióit egybe gyűjtve egyfajta fejlődéstörténetet és alkotás leírást készít, mely a tulajdonképpeni portfólió.

A hallgatók értékelésében ez a portfólió egy kulcs fájl (a szó eredeti értelmében), amely egyetemünkön kiváltotta a szakdolgozatot.

A portfólió, mint értékelési módszer a proaktív tanulási modell szerves része. A portfólió bevezetése igényli a proaktív tanulási modellt, és ebben a modellben a portfólió a legalkalmasabb értékelési módszer.

## **2. A proaktív tanulási modell jellemzői**

Tapasztalatunk szerint a proaktív tanulási modell:

- Eredményesen járul hozzá a tanulás presztízsének növekedéséhez;
- segítségével a tananyagközpontúságot felválthatja a tanulásközpontúság;
- közvetlenebb lehet a gazdasági környezet hatása az oktatás folyamatára.

A modell bevezetésének előfeltétele számos bürokratikus akadály lebontása, amelynek másodlagos következménye, hogy nő a modell alkalmazó intézmények tehetségvonzó képessége. Ennek fő okát abban látjuk, hogy magasabb innovativitásra van szükség a kimeneti követelmények teljesítéséhez.

A tehetséges hallgatók tehetséges munkavállalók lesznek, akik autonóm személyiségek, számukra a tanulás egyfajta életstílus.

Ezek a hallgatók más típusú tanulási környezetet követelnek, számukra a környezet felértékelődik:

- A környezet a partnerségről, az oktatási intézmények közötti hálózatról, a civil szervezetekkel való együttműködésről, az azonos érdeklődési körben lévő tanárok közötti hálózatokról szól.
- A résztvevő hallgatók a tanulás megkezdésekor a korábbi évtizedekhez képest nagyobb tudásszinttel érkeznek.
- Az egyetemnek tartania kell a kapcsolatot a támogató környezet minden elemével, tehát a hallgatók „virtuális világával” is.
- Az egyetem új küldetése magában foglalja azt a feladatot is, hogy a hallgatók információszerzési terét minél magasabb minőségű tartalomszerzési csatornákkal kösse össze.

A proaktív tanulási modellben az oktatói szakma megváltozhat, felértékelődhet, mert:

- Fontossá válik a hallgató személyiségfejlesztése;
- új szerepet kap a hallgatói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése tekintetében;
- feladata lesz a szaktudományi, szaktárgyi és tantervi tudás integrálása;
- láthatóvá válik a pedagógiai folyamat tervezésének fontossága;
- kulcsszereplő a tanulási folyamat szervezésében és irányításában;
- előtérbe kerül a pedagógiai folyamatok és a hallgatók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése;
- fontossá válik a szakmai együttműködés és kommunikáció;
- a szakmai fejlődés érdekében követelmény lesz az elkötelezettség és felelősségvállalás.

A proaktív tanulási modell diákközpontú. Célja a hallgatók elkötelezettségének, a tananyag megértésének, elsajátítási szintjének növelése, módszere pedig a hagyományos tanítási megközelítés „megfordítása”. A modellhez hasonló az úgynevezett „flipped classroom”, melyet magyar fordításban „tükrözött osztályteremnek” vagy „fordított osztályteremnek” is nevez a szakirodalom.

A proaktív tanulási modell és a „flipped classroom” között a különbség alapvetően abból adódik, hogy a tanárképzésben a tananyag elsajátítása

mellett a módszertani fejlődés is a képzés középpontjába kerül. Ezért a hallgatók, nemcsak a tárgyi tudás, hanem annak megszerzése mögötti pedagógiai megfontolások megismerésével haladnak előre a tanulási folyamatban.

Többek között azért választottuk alapul és fejlesztettük tovább ezt a modellt, mert a szakirodalom (Hellermann – Cole, 2009) szerint a módszerrel a tantermi tanítási idő hatékonyabb felhasználására nyílik mód, tekintettel arra, hogy a tanár az iskolai keretek között a tudás gyakorlati alkalmazására összpontosíthat. A közgazdászstanár képzés során, több intenzív (értsd, egész napos) tanítási nap jelenti a tanórai alkalmakat. Ebből következően egy heterogén hallgatói csoport első találkozása az adott témával jelentős kihívás az oktatók és a hallgatók számára. Ilyen körülmények között az előzetes felkészülés és ráhangolódás gyors hatékonyságnövekedést eredményezett.

A proaktív tanulás megnöveli a tantermi foglalkozások innovációs lehetőségeit (Gannod – Burge – Helmick, 2008), mely megközelítés önmagában előnyös a hallgatók számára.

Meglátásunk szerint a nagy létszámot egyszerre oktatók különösen profitálhatnak a technikából, egy 300 fős felsőoktatásban tanuló csoportot, az aktív tanulás felé mozdíthatunk el, és akár 20-30 fős hallgatóból álló csoportokba is szervezhetünk annak érdekében, hogy vonzóbb élményt kapjanak az adott tantárggyal kapcsolatosan. Ennek eredményeként növekedhet a hallgatók motiváltsága azáltal, hogy lehetőséget biztosítunk számukra, hogy jobban felkészüljenek a tantermi munkára.

Az aktív tanulás megköveteli a hallgatóktól, hogy értelmes tanulási tevékenységeket végezzenek és gondolkodjanak azon, amit csinálnak (Prince, 2004), (Bonwell – Eison, 1991) ebből következően elkötelezetté, motiválttá válnak a hallgatók a tanulási folyamatban való részvétel iránt. Az oktatók számára a hallgatók elkötelezettségének és motivációjának növelésében jelentős segítséget jelentenek az innovációk és a technológiai fejlődés által biztosított IKT alapú eszközök. Az oktatók tananyagforrásokat hozhatnak létre, melyeket számos platform és szolgáltatás tesz lehetővé. Egyszerűbben gyűjthetik össze a hallgatók és hallgatói csoportok jó gyakorlatait. A technológia ilyen fokozott, adaptált felhasználása a hallgatóközpontú megközelítéssel párhuzamosan, elősegítheti az eltérő tanulási preferenciákkal vagy stílusokkal jellemezhető hallgatók közös tanulási folyamatba integrálását.

### **3. A proaktív tanulási modell oktatói motivációi**

A proaktív tanulási modell lehetőséget kínál a diákokkal való közvetlen interakcióra. Az elemzés, értékelés és közös feladatmegoldás révén fokozza

a komplexebb készségek fejlesztését, a kritikus gondolkodás és problémamegoldás fejlesztését. Különösen nagyobb csoportokban ez az interakció gyakran „peer-to-peer” jellege révén több eszközt biztosít az oktatóknak a tudás átadására és a megértési szint növelésére. Oktatóként javíthatjuk a hallgatók teljesítményét, mert az interakció minőségére is összpontosíthatunk (Pierce – Fox, 2012).

A proaktív tanulási modell alapvetően diákközpontú megközelítésű, így előnyösen alkalmazható a heterogén összetételű hallgatói csoportokban. Több lehetőséget kínálunk az ismeretanyag megértésére azáltal, hogy a hallgatókat aszinkron módon alapvető információkkal látjuk el. A tananyaghoz igényeik szerint férhetnek hozzá időben rugalmasan, ahányszor csak szükségét érzik. A hallgatók számára előnyös lehet a tananyag és a konkrét fogalmak reflektálása kérdéseken és a tanárral folytatott megbeszéléseken keresztül (Arnold-Garza, 2014). Társaikkal együtt dolgoznak az előadások tartalmán alapuló problémák megoldásán. A hallgatók saját megoldásaikat érvelésekkel, a csoporttársakkal és a tanárokkal közösen dolgozzák fel. A tanulás során a tantermi kísérleteken keresztül tanulási egységeket hoznak létre.

A proaktív tanulási modell egy hallgatóközpontú modell, amelynek célja a hallgatói tanulási elköteleződés növelése. A modell egy sokkal hatékonyabb időgazdálkodást eredményez a tantermi kontakt órákon. Ennek elsődleges oka, hogy a hallgatók a kontakt órákra a tantárgy tárgyi ismereteivel érkeznek. Előzetesen a támogató IKT rendszer segítségével már konzultáltak tanárukkal, hallgató társaikkal. Sok esetben közös virtuális hallgatócsoportban dolgoztak. Összevetve egy nagy létszámú (200-500 fős) frontális előadás hatékonyságával ez a módszer több tárgyi tudást, jobb kooperációt, interakciót és nagyobb tanulási, megértési élményt nyújt. Nem beszélve arról, hogy a tanárnak lehetősége van kisebb csoportokat szervezni és velük közvetlenül kommunikálni. Mindez a hallgatók tanulási motivációjának erősödéséhez vezet. Az oktató számára több munkát jelent, melyet az eredményesség és a személyes kapcsolatokon alapuló folyamatos megújulás kompenzálhat.

A proaktív tanulási modell több korábbi módszertani megközelítést ötvöz, melyek közül kiemelhető:

- Az együttműködő tanulás;
- kooperatív tanulás;
- a problémaalapú tanulás.

A felsorolt módszerek mindegyike elősegíti az értelmes tanulást és a hallgatók bevonását a tanulási folyamatba, lehetővé téve a hallgatók

számára, hogy növeljék tanulási önállóságukat (Overmyer, 2012), és sikert hozzanak az oktatóknak is.

A proaktív tanulási modellben az oktató kollégák többsége szerint javultak a hallgatói teljesítmények, és növekedett a hallgatók tanulási motivációja. Szinte minden oktató, aki kipróbálta ezt a modellt, szeretné rendszerszinten is bevezetni.

#### **4. A proaktív tanulási modell hallgatói motivációi**

A példaként felsorolt módszerek központi jellemzője, hogy növelik a hallgató elköteleződését a tanulási folyamat iránt, ezáltal képesek növelni a hallgatók tanulási autonómiáját.

A hallgatók aktív szerepvállalása a tanulási folyamatban a motiváció biztos jele, mely megalapozhatja az egész életen át tartó tanulásra való igényt, így későbbi foglalkozásukhoz kapcsolódó folyamatos fejlődés igényét is.

A hallgató a tanulási folyamatba egy könyvtáron, munkahelyi íróasztalon vagy otthoni környezetben keresztül is be tud kapcsolódni.

A tananyagok újra és újra felhasználhatók, fejleszthetők, szűkíthetők vagy kiegészíthetők. A virtuális tantermek nem igényelnek valós idejű jelenlétet a hallgatóktól. Az „éppen időben” logisztikából ismert kifejezés ebben a környezetben azt jelenti, hogy az optimális tartalmú és megjelenési formájú tanulási környezet áll a hallgatók rendelkezésére. Mindez a végtelen reprodukálhatóság lehetőségével.

Az alkalmazott virtuális tantermi eszköz általában lehetővé teszi az előrehaladás rögzítését, vagy az időzített feladatmegoldást. Ez utóbbi esetben a képernyőn megjelenő műveletek (például audió/videó felvételek), egy időskálán kerülnek megszervezésre, és a hallgatói reakciókkal együtt rögzíthetők. Mindezek az ellenőrizhetőséget és az utólagos elemzéseket is biztosítják a hallgató és az oktató számára.

Két kulcsfontosságú hallgatói csoport számára előnyös a proaktív tanulási modell:

1. Azon hallgatóknak, akik nem tudnak részt venni a proaktív tanulási modell minden tevékenységében.  
Ők később is kapcsolódhatnak a tanulás folyamatához. Felzárkózva az előzetes tanulási eseményekben, saját ütemükben is részt vehetnek. Nemcsak azoknak előnyös, akik elfoglaltak vagy betegek voltak, hanem az újonnan belépő tehetséges hallgatók is optimalizálhatják részvételüket. A módszer jól alkalmazható olyan szervezetek belső képzéseinél, ahol folyamatos megújulásra van

szükség, vagy a jelentős munkaerő felvétel állandó képzési igényt jelent a szervezet számára.

2. A proaktív tanulási modellben résztvevők emlékeztetőként visszatérhetnek a tanultakhoz, frissíthetik tudásukat.

Amennyiben a proaktív tanulási modell lehetőséget ad a hallgatótársak tanulási folyamatának nyomon követésére, akkor egy harmadik előnyt is megfogalmazhatunk.

3. Az együttműködő tanulás ismert jelensége, mely szerint az adott korcsoport egymástól való tanulása hatékony eszköz nemcsak a tárgyi ismeretek, hanem a problémamegoldás képességének fejlesztésében is. Ezt az előnyt egészíti ki az a lehetőség, hogy nemcsak egyének tanulhatnak egyénektől, hanem a csoportok előző vagy párhuzamos csoportoktól. Így válnak a tanulási eredmények többször használható „tananyaggá”, melyek a hagyományos oktatásszervezés kereteiben realitásan nem voltak elérhetők. Ha úgy tetszik, akkor egyfajta oktatói privilégium és feladat volt, hogy a korábbi tanulási eredményeket tapasztalattá formálva adja tovább a soron következő csoport számára.

## **5. Technológiai feltételek**

Az oktatási innovációk és a technológiai fejlődés összefonódása már régen lehetővé tette, hogy az oktatók saját tartalmakat hozzanak létre, melyekhez számos platform és szolgáltatás biztosít IKT eszközhasználatot. Közöttük megtalálhatók olyan hallgatóközpontú megközelítések is, melyekben a virtuális oktatási környezet lehetővé teszi, hogy a hallgatók különböző tanulási preferenciáik mentén és tanulási stílusokkal vegyenek részt a tanulási folyamatban.

A proaktív tanulási modell egyik eleme, hogy több lehetőséget biztosít, a hallgatói interakciókra, valamint magasabb szintű elemzési, értékelési készségekre, így a kritikus gondolkodás és problémamegoldás egy más szintjére jussanak el.

A hallgatók közötti kölcsönhatás gyakran „peer-to-peer” jellegű, mely az oktatóknak is több lehetőséget biztosít a tudás átadására, a megértés elmélyítésére. Különösen a nagy csoportoklétszámú képzéseknek nyújt kedvező támogató környezetet. Mindezeket a feltételeket nem egy elkülönített informatikai rendszerben, hanem egyetemi vagy nyilvános közösségi média felületeken is megszervezhetjük.

A proaktív tanulási modell evidensen aszinkron rendszer, mely a közösségi média hallgatók körében természetes közegének egyfajta oktatási kiterjesztéseként működik, hiszen annak eszközrendszerét használja. Ebből következően nem egy elszigetelt elektronikus oktatási rendszer, hanem a hallgatók természetes virtuális közegének tanulás-specifikus részeleme.

A hallgatók ebben a közegben tisztáznak konkrét fogalmakat. Nem pusztán azért, hogy értelmezéseket, definíciókat keresnek az interneten, hanem kérdéseken, beszélgetéseken keresztül értelmezik azt, egymás és tanáraik között. Alkalmuk van arra, hogy a feldolgozott információkat társaik vagy fizikai környezetük számára előadják. Gyakran megosztják és elemezik a kapcsolódó problémákat, egy-egy tartalmi bemutatóval érvelnek az egyes álláspontok mellett vagy ellen. Így alkotnak saját megoldásokat, melyeket saját csoporttársaik és tanáraik körében úgy tesznek közzé, hogy ellenőrzik a megértetés dimenzióit is, mellyel egyben saját kísérleteket is meg tudnak valósítani. Ezek eredményét „tanulási objektumok” formájában elektronikusan rögzíthetik későbbi hasznosítás, felhasználás céljából.

## **6. A proaktív tanulási modell nehézségei**

Mint minden módszernek úgy a proaktív tanulási modellnek is vannak nehézségei, hátrányai. Az egyik ilyen, hogy a felkészülési szakasz nagyrészt digitális tanulási forma, mely esetében világméretű kihívás, a gyors lemorzsolódás visszaszorítása, ami ebben az esetben azt is jelentheti, hogy a tanfolyam vége előtt, egyszerűen bezárja a böngésző ablakot a hallgató és valamilyen más tevékenységbe kezd. Mondhatnánk, hogy ez ugyanaz, mint amikor a hagyományos oktatási formában a hallgató egyszerűen ott hagyja a tantermet.

Az ilyen viselkedési formák felerősödnek, mert a tantermi részvételhez képest kevesebb energiával és kisebb konfliktussal jár a virtuális részvétel (nem kellett utazni, nincsenek fizikailag egy térben az emberek, az ismételhetőség lehetősége végtelen).

A motiváció hiánya a hagyományosabb e-tanulási módszerekben is egy ismert valós veszély. A proaktív tanulás azonban egy támogató bátorító környezet, ahol az oktató is online jelen van, segít, és javíthatja a teljesítési arányt azáltal, hogy a hallgatót támogatja a tanulási tapasztalatok alapján ösztönözi őt a személyes tanulási kihívások leküzdésében.

A folyamatos reflexiók, visszajelzések a folyamatsegítő értékelés, bátorítás, a közös siker elérése, mind-mind segítenek a képzésben maradás esélyének növelésében.

A proaktív tanulási modell motiváló, ezért elképzelhetetlen, hogy csak a folyamat végén legyen egyetlen értékelés. Ebben a modellben nincs olyan üzenet, hogy „Gratulálok a lecke/tanfolyam befejezéséhez.”

## **7. Értékelés a proaktív tanulási modell kereteiben**

A módszerhez kapcsolódóan három típusú értékelést érdemes megvizsgálni:

1. *Diagnosztikai vizsgálat*: mely alapvetően a probléma azonosításra, a hallgató fejlesztési szükségleteinek, hiányosságainak és tudásának feltérképezését segíti. Cél az információ gyűjtése, főként a képzés megkezdésekor.
2. *A fejlesztő értékelés*: rendszeres ellenőrzést, visszajelzést tesz lehetővé a hallgatók és az oktatók között. Formái jegyzetekhez, essékhez, esettanulmányokhoz vagy gyakorlati feladatokhoz kapcsolódnak, és részben hallgatói önértékeléssel is megvalósulhatnak.
3. *Összegző értékelés*: A tanulási folyamat végén, (mely a legfontosabb tanulási cselekmény) annak kiértékelésével valósul meg. Cél annak ellenőrzése, leginkább bemutatása, hogy milyen mértékben teljesültek a célkitűzések, felsorolva a hallgató által fontosnak ítélt mérföldköveket, leírva a hallgató fejlődésének folyamatát, további célkitűzéseit.

A proaktív tanulási modellhez, egy pre-formatív értékelési kategóriát is lehet integrálni, mely arra a tevékenységre vonatkozik, amelyet a hallgatók egyénileg végeznek, a tantermi óra előtt.

Mire alkalmas ez az értékelés?

A hallgatók és oktatók közösen felméri az alábbi eshetőségeket:

- A tanár értékeli az egyéni hallgatók teljesítményét.
- A tanár értékeli a csoportmunkát.
- A hallgatók önértékelést végeznek.
- A hallgatók értékelhetik társaikat, csoportjukat.

A hallgatói értékelésekhez (önértékelés és csoport értékelés) a tanárnak az oktatási folyamat megkezdésétől, folyamatosan támogató segítséget kell nyújtania. Az értékelés minőségjavítása érdekében a hallgatóknak biztosnak kell lenniük abban, hogy értékelésük objektív, reális és értelmezhető. Az önértékelés az értékelés azon szegmense, mely a

leghatékonyabban növeli a hallgatói autonómiát, elősegíti a felelősségvállalást és a szociális készségek fejlődését.

Mint ahogy az elején rögzítettük, a proaktív tanulási modell kulcsfontosságú jellemzője, hogy hallgatóközpontú. Ebből következően az egész tanítási-tanulási folyamatot egy hallgatóközpontú értékelési rendszernek kell támogatnia. Az értékelés egy konstans folyamat, mely nem csak egy „végső értékelést”, például egy szakdolgozat elkészítését és védését jelenti. A hallgatóközpontú megközelítés figyelemmel kíséri a hallgató fejlődését.

A hallgatóközpontú értékelést támogató módszerek:

- Önértékelés és a hallgatótársak értékelése,
- projektmunka és kooperatív munka értékelése,
- dolgozatok, esszék, esettanulmányok készítése,
- kísérletek, felmérések kiértékelése.

A leírt komplex értékelés egy portfólióba rendezve javítja a tanulás minőségét, olyan folyamatot ír le, mely a hallgató szakmai fejlődésének folyamatos alapját képezheti. Az alkalmazott elektronikus rendszerek lehetővé teszik, hogy a hallgató tanulmányainak sikeres befejezése után is bővítse, kiegészítse portfólióját.

## **Összefoglalás**

A proaktív tanulási modell egy olyan a felsőoktatásban eredményesen használható tanulásszervezési megoldás, mely a fizikai oktató/hallgató találkozás előtt felkészíti, egalizálja, csoportba szervezi és motiválja a hallgatókat. A tanórai alkalmak hatékonyabbak, eredményesebbek lesznek azáltal, hogy a tanár a virtuális felkészülési szakaszban a hallgatói tevékenységekre folyamatosan reflektál. A hallgatók egyénileg és csoportosan is tanulhatnak, alkalmuk nyílik, hogy egyéni tanulás keretében mások sikereit és kudarcait is megismerjék. Különleges lehetőséget nyújt a modell a tekintetben, hogy egy-egy csoport korábbi csoportok példáiból is tanulhat, erre a korábbi modellekben nem volt lehetőség.

A proaktív tanulási modell egy olyan tanulásszervezési megoldás, mely egy egységes értékelési keretet biztosít olyan körülmények között is, amikor az egyes tantárgyak különféle tanulási feladatokat és eltérő értékelési módszereket használnak. Az értékelési keret nyújtotta lehetőségekre alkalmas módszer a portfólió alapú értékelés, mely hallgatói egyéni és

csoportos, valamint oktatói reflexiókon keresztül támogatja a tanulási folyamatot.

A Budapesti Corvinus Egyetemen alkalmazott módszerrel az értékelés részévé tettük annak vizsgálatát, hogy a hallgató:

- kérdéseit, eredményeit miként mutatja be csoporttársainak,
- hogyan fejlődik a szakterületi gondolkodási képessége,
- miként változik a kommunikációs készsége,
- milyen az együttműködése,
- milyen minőségű a probléma felvetésének és megoldási javaslatainak lényegkiemelése,
- mennyire objektív az önértékelése.

Az oktató számára a folyamatos értékelés számos eszközt ad arra is, hogy formálisan megvizsgálják a hallgatók tanulási teljesítményét, objektív képet kaphatnak arról, hogy a diákok hogyan alkalmazzák az új fogalmakat, miként fejlődnek készségeik, hogyan változnak egyes attitűdjeik.

## **Irodalomjegyzék**

Arnold-Garza, S. (2014): The Flipped Classroom Teaching Model and Its Use for Information Literacy Instruction. *Communications in Information Literacy*, 8 (1), 7-22.

Bonwell, Charles C., Eison, James A (1991): *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom* ASHE-ERIC Higher Education Reports George Washington University, One Dupont Circle, Suite 630, Washington, DC

Gerald Gannod, Janet Burge, Michael Helmick (2008): Using the inverted classroom to teach software engineering, 2008 ACM/IEEE 30th International Conference on Software Engineering, Leipzig, Germany

John Hellermann, Elizabeth Cole (2009): Practices for Social Interaction in the Language-Learning Classroom: Disengagements from Dyadic Task Interaction, *Applied Linguistics*, Volume 30, Issue 2, June 2009, Pages 186–215,

Lénárd Sándor, Rapos Nóra (2006): *MAGtár III. – Ötletek az adaptív tanulásszervezéshez és fejlesztő értékeléshez*. Országos Közoktatási Intézet, Budapest

Michael Prince (2004): Does Active Learning Work? A Review of the Research, *Journal of engineering education*, Wiley Online Library

Richard Pierce and Jeremy Fox (2012): *American Journal of Pharmaceutical Education*, 76 (10) 196;